

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **J. N.**, bývajúcí N., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Ľ. S., advokát, Š., proti žalovanému : **Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, Župné námestie č. 13, Bratislava, **o zaplatenie náhrady škody v sume 44 226,25 € s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 24 C 201/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. februára 2011 sp.zn. 2 Co 270/2010

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 14. júna 2010 č.k. 24 C 201/2008-55 zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 44 226,25 € titulom zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že žalovaný v spore nie je pasívne legitimovaným subjektom. Z ustanovenia § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. ako aj §§ 3, 9 zákona č. 514/2003 Z.z. jednoznačne vyplýva, že za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom zodpovedá štát. Žalobca sa však náhrady škody nedomáhal voči štátu Slovenskej republiky alebo voči Ministerstvu spravodlivosti SR. Štát vystupuje ako samostatný subjekt občianskoprávných vzťahov tam, kde je to výslovne ustanovené v zákone, napr. v zákone č. 58/1969 Zb., nahradenom zákonom č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, kde je v jednotlivých ustanoveniach uvedené, že za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím zodpovedá štát. V zákone je tiež stanovené, ktoré orgány v mene štátu konajú. V danom prípade tak ako je hore uvedené je pasívne legitimovaným

a zodpovedným subjektom štát Slovenská republika v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, za ktorý koná žalovaný ako štátny orgán. Otázka pasívnej vecnej legitímácie nie je vadou návrhu a súd nebol povinný vyzvať žalobcu na odstraňovanie väd návrhu. Len žalobca je oprávnený v návrhu na začatie konanie uviesť osobu, od ktorej sa svojho nároku bude domáhať. Súd je povinný voľbu žalobcu akceptovať a následne len skúmať, či žalovaný, ktorého v návrhu označil žalobca má alebo nemá byť zaviazaný na plnenie, ktorého sa žalobca v návrhu domáhal. V tomto prípade súd zistil, že žalobca sa domáhal nároku od žalovaného, ktorému nevznikla povinnosť plniť, preto ho súd nemohol zaviazat' na zaplatenie dlžnej sumy a musel návrh žalobcu zamietnuť.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 16. februára 2011 č.k. 2 Co 270/2010-77 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého je účastník subjektom práva či povinnosti, ktorá je predmetom konania. Jej nedostatok je dôvodom na zamietnutie návrhu a nie na zastavenie konania. Bolo vecou žalobcu, aby tejto požiadavke vyplývajúcej z hmotného práva vyhovel a riadne označil žalovaného, prípadne podal návrh podľa § 92 O.s.p. O takomto návrhu je súd povinný rozhodnúť za podmienok uvedených v tomto ustanovení, avšak v priebehu celého konania a to i odvolacieho žalobca návrh podľa § 92 O.s.p. nepodal. Nebolo povinnosťou súdu poučiť žalobcu o tom, koho by mal podľa hmotného práva žalovať. Takéto poučenie by nepochybne presahovalo poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 O.s.p. a bolo by v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania zakotvenej v ustanovení § 18 O.s.p., ako aj v ustanoveniach čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 47 Ústavy SR. Podľa § 5 O.s.p. súdy poskytujú účastníkom poučenie o procesných právach a povinnostiach. V danom prípade by ale išlo o poučenie iné, o poučenie o tzv. vecnej legitímácii, t.j. o tom, kto by mal byť podľa hmotného práva účastníkom konania. V danej veci označil žalobca ako žalovaného Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie č. 13, Bratislava. Pokiaľ návrh smeroval proti ministerstvu ako ústrednému orgánu štátnej správy, teda proti subjektu spôsobilému byť účastníkom súdneho konania, ktorý je zároveň subjektom odlišným od štátu, nešlo o nesprávne a nezrozumiteľné podanie, ktoré by bolo potrebné podľa § 43 a § 79 O.s.p. upraviť, alebo doplniť, pretože takáto oprava by neodstraňovala vady v označení pôvodného žalovaného. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne postupoval, keď prejednával vec

so žalovaným, ktorý bol jasne a zrozumiteľne označený a mal spôsobilosť byť účastníkom konania podľa § 19 O.s.p. a rozhodol o uplatnenom nároku žalobcu voči tomuto žalovanému tak, že vo veci náhrady škody, ktorú si žalobca uplatňoval nebol označený žalovaný pasívne vecne legitimovaný.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. s tým, že mu ako účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Podľa jeho názoru mu zo strany okresného súdu ako aj odvolacieho súdu bolo obmedzené jeho základné právo na súdnu ochranu, keďže súdy zjavnú nezrozumiteľnosť posúdili ako vecnú nesprávnosť podaného návrhu, návrh zamietli, čím žalobcovi nesprávnym postupom odňali možnosť konať pred súdom a zmarili možnosť žalobcovi uplatniť si svoje práva a právom chránené záujmy súdnou cestou. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 4 Cdo 193/2009 zo dňa 29.9.2009. Súdy by mali postupovať v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 O.s.p. a ich povinnosťou bolo uznesením vyzvať žalobcu na odstránenie tejto vady žaloby. Navrhol, aby dovolací súd vydal rozhodnutie, ktorým dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zruší a vec vráti na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa dovolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak dovolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide

o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, t.j. dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky; dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z vád uvedených v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto vád. Dovolanie je totiž prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietal, a vady v zmysle § 237 písm.a/ až e/, g/ v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na otázku, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi

neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Žalobca namieta, že zo strany nižších súdov bolo obmedzené jeho základné právo na súdnu ochranu, keďže súdy zjavnú nezrozumiteľnosť posúdili ako vecnú nesprávnosť podaného návrhu, návrh zamietli, čím mu nesprávnym postupom odňali možnosť konať pred súdom bez toho, aby ho v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 O.s.p. vyzvali na odstránenie tejto vady žaloby.

Podľa dovolacieho súdu žalobca nenáležite vytýka odvolaciemu súdu vadu spočívajúcu podľa neho v tom, že ani odvolací súd ani prvostupňový súd ho nevyzvali na odstránenie väd podania týkajúceho sa označenia žalovaného (pasívna vecná legitímácia). Z obsahu spisu je zrejmé, že otázka pasívnej vecnej legitímácie nebola otázkou nastolenou prvýkrát prvostupňovým a následne odvolacím súdom, ale rezonovala počas celého konania, keď žalovaný už vo svojom vyjadrení zo dňa 21. januára 2009 (č.l. 37-39) k podanej žalobe uvádzal „že, tak ako je označený v žalobe nemá v tomto konaní v zmysle § 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci pasívnu legitímáciu“. Predmetné vyjadrenie žalovaného žalobca obdržal jednak prostredníctvom vtedajšej svojej právnej zástupkyne Advokátska kancelária JUDr. V. 14.5.2010 (viď č.l. 45) a jednak na pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 14.6.2010, kde prvostupňový súd oboznámil písomné vyjadrenie žalovaného zo dňa 21.1.2009 (viď č.l. 50).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že otázka tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej), je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná (viď R 34/1993). Preto tvrdenia žalobcu uvádzané v dovolaní, ktoré sa týkajú pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, sú pre prípustnosť dovolania právne bezvýznamné.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová